

VISIE

EXTRA EDITIE VOOR LEDEN VAN HET ACV

Marnix (62)
en Alexandra (28)

**'Weet je hoe
pijnlijk het is
om te zeggen:
Ik werk niet?'**

N-VA wil de
landingsbanen
afschaffen

Wie helpt je
met je
belastingbrief?

Politicoog Tim
'S Jongers over de
rijkenbubbel

Antwerpen
Pop-up ACV-dienstencentrum
bij Van Hool

Telraam

Het Federaal Planbureau heeft de verkiezingsprogramma's van de politieke partijen doorgerekend. Wat kost een voorstel? Wat brengt het op? Wie wordt er beter of slechter van? U heeft al die lijstjes, cijfers en grafieken ongetwijfeld wel ergens zien voorbijkomen.

Op zich een interessante oefening. Want veel beloven is een ding, het kunnen betalen een ander. En ook belangrijk: wie zal het betalen? Tegelijk maakt die oefening ons niet veel wijzer: slechts een deel van de programma's kon worden berekend. Politici kunnen blijkbaar meer beloven dan het Planbureau kan narekenen, dat zal u niet verrassen. Sommige programmapunten zijn ook compleet onrealistisch en werden bijgevolg niet nagerekend. Het land splitsen is er zo eentje.

Wat heel erg opviel in alle cijfers, reacties en opinies volgend op het cijferwerk van het

Planbureau: rechtvaardige fiscaliteit is de kern van heel veel debatten. Hoe zorgen we dat werken loont? Hoe redden we de begroting? Hoe stutten we de sociale zekerheid? Hoe financieren we meer bussen of kinderopvangplaatsen? Veel politieke partijen hebben ondertussen het licht gezien en zetten in op een rechtvaardige fiscale hervorming. De tegenstanders moeten zich ondertussen bedienen van groteske onnozelheden om tegengas te geven. Genre: *De fiscus zal komen kijken welke flessen wijn er in de kelder liggen.* Dat hoeft helemaal niet, een vermogenskadaster volstaat. Van wie het moet hebben van een loon of pensioen is alles bekend bij de fiscus, die zelfs op voorhand uw belastingbrief invult. Waarom zou dat niet mogen voor wie veel geld heeft?

Het rekenwerk van het Planbureau legt fundamentele politieke keuzes bloot. Er zijn partijen die een eerlijker bijdrage van rijke medeburgers willen vragen om onze welvaartstaat te stutten.

Er zijn partijen die dat niet willen en die voorstellen om de hakbijl in onze sociale zekerheid te zetten. Wat dat heel concreet betekent voor wie bijvoorbeeld op het einde van zijn carrière wat minder zou willen gaan werken, dat leest u verderop in deze Visie. En dan zijn er nog die partijen die menen dat alles opgelost is als we het land zouden splitsen. U heeft op 9 juni dus de keuze tussen a) eindelijk fiscale rechtvaardigheid, b) een sociaal bloedbad of c) een groot luchtkasteel. ■

Ann Vermorgen,
voorzitter ACV

Kort.

VEILIGE WERKOMGEVING

Meer dan 1 op de 3 durft mening niet te uiten op werk

Volgens de Antwerp Management School durft meer dan een op de drie werknemers hun mening niet te uiten op het werk, aldus *Het Nieuwsblad*. Angst voor negatieve gevolgen houdt werknemers tegen. Positiever is dat een meerderheid de werknemersvertegenwoordiging op het werk waardeert. Zelfs meer dan de relatie tussen werknemers en management, besluit de *business school*. ■

BESCHERMING

Rechtbank oordeelt: ontslag ACV-afgevaardigde onwettig

'Chris was een sterke onderhandelaar die de werkgever liever kwijt dan rijk was', zegt Leen Vanderhulst, secretaris bij ACV-CSC METEA. Die syndicale overtuiging en daadkracht leidde in 2018 voor ACV-afgevaardigde Chris Corten tot ontslag bij metaalbedrijf Commscope in Kessel-Lo. Onwettig, want personeelsafgevaardigden zijn beschermd tegen ontslag. Het Arbeidshof bekeek de zaak en kwam tot dezelfde conclusie.

Commscope zette in december 2018 Corten aan de deur, zonder dringende of economische redenen. Het ACV daagde het bedrijf daarom voor de rechter. Na vijf jaar juridische strijd veroordeelt het Arbeidshof in Brussel het metaalbedrijf nu voor discriminatie op basis van syndicale overtuiging.

'Een belangrijk precedent', zegt Vanderhulst nog. 'In tal van ondernemingen staan opnieuw kandidaten klaar bij de sociale verkiezingen. Voor alle werknemers die zich het lot van hun collega's aantrekken en die een stem geven aan wat leeft op de werkvloer, is deze uitspraak een hart onder de riem. Voor alle werkgevers die met een gelijksoortig idee spelen als Commscope, een waarschuwing.' ■

Redactieadres Visie, PB 20, 1031 Brussel - e-mail: info@visieredactie.be - Lezersbrieven lezers@visieredactie.be - Abonnementen hilde.ceulemans@acv-csc.be - 02 244 32 81 - Verantwoordelijke uitgever Bart Vannetelbosch - Redactie Simon Bellens, Lies Van der Auwera, Nils De Neubourg, Dominic Zehnder, Djoerven Ariën, Darius Cortez Cazas, Lieven Bax, Sim Geerts, Tinne Van Woensel, Rooni Theeboom, David Vanbellighen - Hoofdredactie An-Sofie Bessemans, Wim Troch - Vormgeving Gevaert Graphics - Druk Coldset Printing Partners - Visie verschijnt tweewekelijks en is inbegrepen in het lidmaatschap van ACV bouw - industrie & energie, ACV-CSC METEA, ACV-Transcom en ACV Voeding en Diensten

'Op een feestje zeggen dat je vijf jaar werkloos bent? Weg sfeer'

'Wie werk zoekt, vindt toch werk?' De ene na de andere politieke partij lijkt vandaag de werkzoekenden voor de bus te gooien. Uitkeringen beperken in de tijd, indexsprongen, strengere controle ... De toon in het debat is hard. Een gesprek met de werkloze Marnix en Alexandra, die de vooroordelen krachtig ontmaskeren in de Visie-documentaire *Ik hoop spoedig van u te horen*.

→ Tekst **Lies Van Der Auwera** → Foto **Maarten De Bouw**

Een workaholic was hij. Marnix Martens (62) stuurde in de bouwsector ploegen aan en leefde voor zijn werk. Tot hij in 2019 zijn baan verloor. Honderden sollicitaties later blijft Marnix botsen op zijn leeftijd: te oud. Alexandra Rutten (28) kampt van jongs af met zware hoofdpijnen. Een aandoening die haar kansen op de arbeidsmarkt sterk bepaalt.

RUTTEN → 'Ik ben altijd eerlijk bij een sollicitatie, maar dan maak ik geen kans meer. Is dat discriminatie?'

MARTENS → 'Natuurlijk. Als je dat niet zegt, zou je veel meer kans maken. Hoe kunnen werkgevers klagen over krapte op de arbeidsmarkt, als je op zoveel vlakken discriminerend je personeel selecteert? Allemaal willen werkgevers witte raven

Ik ben altijd eerlijk bij een sollicitatie, maar dan maak ik geen kans meer.

→ ALEXANDRA RUTTEN

hebben, terwijl het ook anders kan. Nu schuiven ze Alexandra en mij gewoon aan de kant.'

Een werkloosheidsuitkering beperken in de tijd zou werkzoekenden motiveren, klinkt het. Wat denken jullie?

MARTENS → 'Ik vind het discours van een aantal partijen verschrikkelijk. Een werkzoekende met een bewezen lijst van sollicitaties zou op het einde van de maand beloofd moeten worden met 100 of 200 euro meer, in plaats van zijn werkloosheidsuitkering te verminderen of af te pakken. Want actief solliciteren kost ook geld. Denk aan reiskosten, dat kan bij mij oplopen tot 200 euro per maand. Een aantal partijen scheert werklozen over één kam, zeker in aanloop naar de verkiezingen. Mij zal je niet motiveren door voortdurende controle of een straf. Mijn werkloosheidsuitkering is trouwens al tot het minimum gezakt: 1.500 euro per maand. Het is krabben.'

Een ander voorstel is besparen op de werkloosheidsuitkering door enkele indexeringen over te slaan.

MARTENS → 'Het niet toepassen van de index zal misschien geld in het laatje brengen van de staat, maar dat is stampen op mensen die het al moeilijk hebben. Denken ze nu echt dat ik met plezier die uitkering aanneem? Ik wil gewoon werk. 1.500 euro krijgen om ergens halftijds te werken zou voor mij veel meer waard zijn. Natuurlijk zou het een ramp zijn als ik mijn uitkering verlies, maar daar draait het niet om. Het gaat over waardigheid.'

Draag je als werkzoekende weinig bij, vinden jullie?

RUTTEN → 'Kunnen bijdragen aan de samenleving is essentieel. Het niet werken geeft je een gevoel van overbodig

te zijn. Weet je hoe pijnlijk het is om te zeggen: ik werk niet?'

MARTENS → 'Ga maar eens naar de trouw van je beste vriend. Je zit daar met tien man rond tafel en dan komt het boven: *Wat doe jij van werk? Ik ben al vijf jaar werkloos. Weg sfeer.*

RUTTEN → 'Niets kunnen doen wordt je identiteit. Zo zien mensen jou en je gaat dat geloven. Het is moeilijk om die vrije val af te remmen en weer omhoog te klimmen, om je plek in de maatschappij terug te vinden.'

MARTENS → 'Een beetje zoals de berg van Sisyphus: telkens wanneer je bijna boven bent, tuimel je helemaal weer naar beneden.'

Denken de mensen nu echt dat ik die uitkering met plezier aanneem? Ik wil gewoon werken.

→ MARNIX MARTENS

RUTTEN → 'Intussen staan ze boven op die berg te zwaaien met bedreigingen. Dat maakt me nog angstiger. Maar wat maakt

dat het niet lukt om werk te vinden? Daar mag meer aandacht voor zijn.'

Wat zou je zelf veranderen?

RUTTEN → 'Eerst en vooral: weg met de standaardlijstjes waaraan je moet voldoen. Kijk naar de mens in plaats van ons weg te zetten in een vakje. Zo moest een adviserend arts mijn medische situatie beoordelen aan de hand van een checklist. Vragen als *Kun je zelf eten? Kun je zelf drinken? Kun je verplaatsen?* ratelde hij af, terwijl mijn medisch dossier naast hem lag. Dat had hij niet echt bekeken. Op die checklist scoorde ik zogezegd goed, en mijn hoofdpijn zie je niet aan mijn gezicht. *Wat is dan eigenlijk uw probleem?*, was zijn conclusie. Dat is vernederend.'

MARTENS → 'Bij de VDAB krijg ik ook om de haverklap een andere begeleider die me telkens dezelfde standaardvragen stelt. Om gek van te worden.'

RUTTEN → 'Het vraagt meer tijd, maar met een echt gesprek kom je veel verder. De eerste vraag van de organisatie waar ik huiswerkbegeleiding doe, was wat mijn mogelijkheden zijn. Ik doe dat vrijwilligerswerk al zeven jaar met veel plezier.'

MARTENS → 'Ik wil ook nog dit zeggen: besef dat je van de ene op de andere dag in een lastige positie kunt terechtkomen. Werkloosheid kan iedereen overkomen.' ■

Werkzoekenden zijn lui, willen niet werken, liggen de hele dag in de zetel ... Of toch niet?

Lies Van der Auwera en Djoeri Ariën van de Visie-redactie volgden met hun camera een jaar lang vijf mensen in hun zoektocht naar werk. Van teleurstelling naar hoop en weer terug.

→ Bekijk de documentaire online vanaf 27 mei op visie.net/video/werkzoekend

'N-VA wil landingsbanen feitelijk afschaffen'

N-VA pleit in hun verkiezingsprogramma om de landingsbanen voor wie er al een heel werkleven op heeft zitten grotendeels uit te kleden en de vergoeding ervoor te schrappen. 'Hiermee wordt gas terugnemen op het einde van de loopbaan nog iets voor een paar bevoorrechten.'

– Tekst **Dominic Zehnder** – Foto **Bart Dewaele**

Al tien jaar geleden verhoogde de regering-Michel, met N-VA en Open Vld op kop, de pensioenleeftijd. Vanaf 1 februari 2025 zal die grens ook definitief een eerste sprong maken van 65 naar 66 jaar. Tegelijkertijd werd in 2014 de instapleeftijd voor een landingsbaan (een halftijds of vier vijfde tijdscrediet) verhoogd naar 60 jaar, of vanaf 55 jaar met een loopbaan van minstens 35 jaar, en werd het brugpensioen grotendeels afgeschaft.

Intussen worden de gevolgen duidelijk. De pensioenleeftijd optrekken en de toegang tot eindloopbaanstelsels bemoeilijken blijkt – weinig verrassend – nefast voor het welzijn en de gezondheid. Sinds 2014 nam het aantal werknemers dat gebruikmaakt van een landingsbaan met meer dan een derde af, van bijna 85.000 eind 2015 tot zo'n 57.000 nu, terwijl het aantal langdurig zieken steeds hogere toppen scheert.

Vooraf bij 50-plussers piekt het aantal langdurig zieken. Vrouwen worden bovengemiddeld vaak getroffen. Tegelijk tonen de cijfers dat vrouwen veel minder vaak in een landingsbaan stappen dan mannen.

Werk ook op het einde van de loopbaan werkbaar houden zou dus een topprioriteit moeten zijn, zeker van de partijen die tien

jaar geleden ervoor kozen om de Belgische werknemers langer te laten werken. Een duik in het verkiezingsprogramma van Open Vld levert weinig concreets op dat vlak op, behalve enkele vaag verwoorde maatregelen om het aantal langdurig zieken terug te dringen en hen sneller weer aan de slag te krijgen. N-VA begint daarentegen veelbelovend dat 'werk werk- en

haalbaar' moet zijn, met 'een gezonde werk-privécombinatie'. Ook aan het einde van de loopbaan werd gedacht. De Vlaams-nationalisten willen de mogelijkheid om deeltijds te werken aan het einde van de loopbaan behouden, maar wel de uitkering en de gelijkstelling voor de pensioenopbouw die vandaag deel uitmaken van de landingsbanen afschaffen.

Vrouwen vallen uit de boot

Nationaal secretaris van het ACV Bart Vannetelbosch: 'Eigenlijk wil N-VA de landingsbanen zoals we ze vandaag kennen afschaffen. Alleen wie een hoog inkomen

heeft zal het zich nog kunnen permitteren om op een zekere leeftijd gas terug te nemen. Een werkbaar loopbaaneinde wordt zo enkel nog iets voor de *happy few*. Als het de partij te doen zou zijn om het aantal langdurig zieken terug te dringen, dan zouden ze net meer mensen de mogelijkheid moeten bieden om het rustiger aan te doen. Hun voorstel zal enkel nog meer mensen naar een ziekte-uitkering duwen.'

'Landingsbanen zouden net toegankelijker moeten worden. Wie wel voltijds, maar niet in een traditionele vijfdegenweek werkt – bijvoorbeeld door ploegenwerk – kan niet in een vier vijfde landingsbaan instappen. Vrouwen maken vandaag bovendien vaak geen aanspraak op een landingsbaan omdat zij onder andere door de strikte loopbaanvoorwaarde uit de boot vallen: zij hebben vaker een tijd lang minder of niet gewerkt om voor hun gezin te zorgen', besluit Vannetelbosch. ■

RONY (58) WERKT SINDS TWEE JAAR VIER VIJFDE

'Zonder uitkering is landingsbaan niet haalbaar'

Rony (58) werkt al sinds zijn achttiende. Al meer dan twintig jaar is hij aan de slag bij de assistentiedienst voor personen met verminderde mobiliteit op Brussels Airport.

'De luchthaven is een dynamische, soms ook hectische omgeving. De laatste jaren begon het zware werk door te wegen. Tel daar wisselende uren bij en sommige reizigers die steeds minder respectvol omgaan met ons ... Na een werkdag recupereer ik steeds trager. Ik doe mijn werk graag en wil mijn steentje bijdragen, maar voltijds werken lukt niet meer.'

'Ik werk nu vier vijfde en de extra rust door de landingsbaan doet mij deugd. Dit tijdscrediet laat me toe om het werk vol te houden, uitvallen zou ik vreselijk vinden. Ik verdien dan wel minder dan vroeger, maar gelukkig is er een – beperkte – uitkering voorzien. Zonder die uitkering zou het niet haalbaar zijn.'

Wat zeggen andere partijen?

VICE-EERSTEMINISTER

VAN DE FEDERALE REGERING

PETRA DE SUTTER (GROEN)

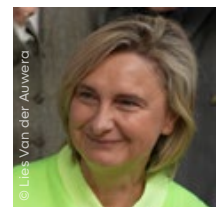
'Werken moet gezond zijn en blijven. Wij willen voor iedereen een job op het ritme van wat hij of zij aankan. Alleen zo is langer werken haalbaar. De landingsbaan, waarbij mensen aan het einde van de loopbaan de uren

aanpassen aan wat ze haalbaar achten, is een prima instrument om het langer werken voor een maximaal aantal mensen mogelijk te maken. Daarom willen wij dat het systeem van landingsbanen uitbreidt en verbetert.'

VICEMINISTER-PRESIDENT

VAN DE VLAAMSE REGERING

HILDE CREVITS (CD&V)

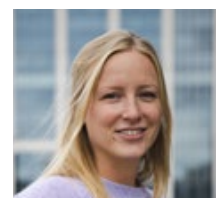

'CD&V staat voor loopbanen in balans en werkbaar werk. Voor ons moet het recht op landingsbanen gevrijwaard blijven. We moeten vooral inzetten op leeftijdsvriendelijke werkplekken waar 55-plussers actief

ouder kunnen worden. Werkgevers hebben op dat vlak ook een verantwoordelijkheid. We willen mensen aan de slag houden, maar dan moeten we hen ook voldoende tijd en zuurstof geven. Daarom wil CD&V het kindvolgend verloop uitbreiden en ook beschikbaar stellen voor grootouders.'

MELISSA DEPRAETERE,

VOORZITTER VOORUIT

'Aan het huidige systeem van de landingsbanen willen we zeker niet raken. Iedereen moet zijn loopbaan in schoonheid kunnen beëindigen. Werkbaar werk en voldoende tijd tijdens de volledige loopbaan om je

werk en privé te organiseren is prioritair voor ons. We pleiten daarom voor een tijdrekening die je meer controle en flexibiliteit geeft om tijd te nemen voor jezelf en je gezin wanneer je er nood aan hebt. Bovendien stellen we zeer duidelijk dat mensen na 42 jaar werken recht moeten hebben op een volwaardig pensioen. Wie op zijn achttiende begon met werken moet op zijn zestigste met pensioen kunnen.'

4

OP DE TIEN VLAMINGEN wil een tijdscrediet opnemen maar kan zich dit niet veroorloven.

7

OP DE TIEN VLAMINGEN vindt dat wie het einde van de loopbaan nadert en daardoor minder wil gaan werken, een betere vergoeding verdient.

BELASTINGAANGIFTE

Waar kan ik terecht met vragen over mijn belastingbrief?

Je hebt nog even de tijd om je belastingaangifte in te dienen. Inge vulde belastingbrieven op papier moeten uiterlijk op 30 juni bij de belastingdienst zijn, online heb je tijd tot 15 juli. In Visie van 7 mei brachten we al de zeven meest voorkomende fouten. Als je met vragen zit, kun je hulp krijgen.

Voor algemene vragen en praktische informatie kun je terecht op de website van de FOD Financiën. Voor een vraag over je eigen aangifte of waar je wat moet invullen, kun je in de maanden mei en juni ook telefonisch hulp krijgen van medewerkers van de federale overheidsdienst. Mensen met een auditieve handicap kunnen een videogesprek in gebarentaal aanvragen.

Sommige gemeenten organiseren ook zitdagen om inwoners bij te staan bij het invullen van de aangifte. Daarvoor maak je rechtstreeks bij je gemeente een afspraak. Dat doe je best zo snel mogelijk, waar schuwt FOD Financiën. Zo kun je een moment kiezen dat het beste in je agenda past.

Ten slotte biedt het ACV in bepaalde regio's leden hulp bij het correct invullen van de loon- of uitkeringsgegevens. Controleer daarvoor de website van de vakbond voor je eigen regio.

- ~ Meer informatie op fin.belgium.be
02 572 57 57
- ~ hetacv.be

VACATURES (M/V/X)

Het ACV zoekt

- Medewerkers dienstverlening werkloosheid Brussel en Vlaams-Brabant
 - Change & release coordinator – Schaarbeek
 - Juridisch stafmedewerker financiële dienst – Schaarbeek
 - Interne auditor financiële dienst – Brussel
- ~ hetacv.be/jobs

Beweging.net zoekt

- Directeur provincie Vlaams-Brabant en Brussel
- ~ beweging.net/vacatures

Pasar zoekt

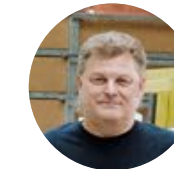
- Algemeen directeur – Schaarbeek
- ~ pasar.be/vacatures

De schaduwmeesters van Wilms

Chief happiness officer Pip kwispelt ons tegemoet bij binnenkomst. De geadopteerde kantoorhond is ook in de productiehallen ieders beste vriend. Hier werken 200 'schaduwmeesters' dagelijks met hart en ziel aan rolluiken, zonwering en ventilatiesystemen.

- ~ Tekst **Djorven Ariën**
- ~ Foto's **Wouter Van Vooren**

RONNY PRINCEN (53 jaar) - magazijnmedewerker

'Ik werk hier al 32 jaar en ben voor de derde keer verkozen als ACV-afgevaardigde. Ik geef graag mijn kennis door. Een van onze grootste verwezenlijkingen is een verbetering van de ongevallenverzekering bij kosten van niet-geconventioneerde artsen. Ik denk dat dat vrij uniek is. Nu ben ik bezig met het uitwerken van een veilig verkeersplan op onze nieuwe infrastructuur.'

SAM DEFERM (24 jaar) - productiemedewerker

'Ik ben multi-inzetbaar, maar ook specialist in de nieuwe ventilatiesystemen die steeds belangrijker worden door de huidige energienormen. Ik ben interieurvormgever, maar merkte dat ik liever met mijn handen werk. Iets verwezenlijken van grondstof tot eindproduct geeft echt voldoening. Ik begin graag aan mijn eerste jaar als verkozen voor Jong-ACV en met ACV-gender kom ik op voor de vrouwen op werkvloer. We zijn in de minderheid hier, maar we doen zeker niet minder zwaar werk.'

WIM ROMMES (43 jaar) - productiemedewerker

'Ik heb 18 jaar windmolens gemaakt in een grote fabriek. Het verschil in sfeer is heel groot. Iedereen kent en helpt elkaar. Als iemand het wat moeilijker heeft, dan vangen we dat op. Er zijn rugcoaches, een burn-outcoach, rookstop-programma's, mogelijkheden om te sporten met collega's en nog zoveel meer. Ik wil hier nooit meer weg. Bovendien zijn we ook de trotse sponsor van mijn favoriete voetbalploeg Racing Genk. Wat wil een mens nog meer? (lacht)'

WESLEY JACOBS (26 jaar) - heftruckchauffeur / inpakker

'Ik werk hier sinds twee jaar, maar dat is echt nog nieuw naar Wilms' normen. De meeste collega's blijven hier heel lang en ik begrijp waarom. Je bent hier geen nummer. Er wordt trouwens heel sterk ingezet op duurzaamheid. Al onze afvalstromen worden ingezameld en circulair verwerkt, zelfs de sigarettenpeuken.'

FEITEN

In 1975 start Jos Wilms met de productie van rolluiken en zonweringen in de Kempense gemeente Meerhout. Wilms mag zich de grootste producent van rolluiken in de Benelux mag noemen. Dat is vooral te danken aan investeringen in personeel en de uitbreiding van eigen productie.

Het familiebedrijf produceert 40.000 rolluiken en 20.000 zonweringen per jaar, op een groeiend bedrijvenpark van 51.000 vierkante meter.

1. UITJE KASTELEN & ABDIEN

In het Brugse Ommeland vind je meer dan honderd kastelen, maar ook enkele prachtige abdijen. In het eerste weekend van juni zetten ze hun deuren open voor het publiek. Je kunt bijvoorbeeld een rondleiding volgen in het neogotische sprookjeskasteel Ten Berghe of de Abdij van Zevenkerken bezoeken, waar de bouwonderneming van de nazi's, het hoofdkwartier van de 'Organisation TODT', was gevestigd. Bijbehorend zijn er ook zes nieuwe fietslussen en een hoop wandelroutes.

~ 1 en 2 juni
Brugseommeland.be

Breintrein

				2	5			
1	4				9			
6				8		9		
	2	8						1
7								
5		3				6	7	
				8		2	4	
					1			9
4	9			6		8		3

2. ETEN

Culinair wereldfeest

In Hasselt kun je op het domein Kiewit op zondag 2 juni genieten van allerlei internationale hapjes tijdens het openluchtfestival Amuse. De opbrengst gaat naar solidaire projecten in onder meer Mali, Rwanda, Kenia en Guatemala. Dj's en straatmuzikanten zorgen voor muziek, er zijn dansworkshops, en voor de jonge festivalgangers begeleide workshops, volksspelen en muziektheater.

~ 2 juni,
12-18 uur,
gratis toegang.
2,5 euro
per hapje
Hasselt.be/
amuse

3. EXPO

Kunst in de natuur

Meer dan vijftig kunstenaars, allen ouder dan vijftig, lieten zich inspireren door de Plantentuin van Meise. Wandel door de groene kunstgalerij tijdens de Biënnale Cultuurvuur en ontdek hoe natuur en kunst in dialoog gaan. Sculpturen in textiel en glas, maar ook in cortenstaal en kastanjehout zoals deze *Acorn* van Ilia Vromman, zijn in harmonie met de mooie maar kwetsbare natuur. ■

~ Nog tot 30 september,
gratis met de Museumpass
Plantentuinmeise.be

Factcheck.

NIET WAAR

Door stijgende loonkosten neemt de Belgische concurrentiekracht af

De Belgische lonen stijgen sinds 1996 niet sneller dan in de buurlanden. Meer zelfs, de Belgische uurloonkostprijs lag in 2022 bijna vier procent lager dan in onze buurlanden.

Ondanks de opeenvolgende corona- en energiecrisis en de hoge inflatie ligt de koopkracht van Belgen vandaag gemiddeld vier procent hoger dan vijf jaar geleden. Dat leren cijfers van de Nationale Bank.

We danken dat vooral aan de index, die de lonen automatisch koppelt aan de stijgende kosten voor het levensonderhoud, en aan steunmaatregelen van de Vivaldi-regering, zoals het uitgebreide sociaal energietarief en de btw-verlaging op energie. In tegenstelling tot veel andere landen moesten werknemers bij ons niet eerst op straat komen om een loonsverhoging te eisen. Desondanks moesten de laagste inkomens wel inboeten op koopkracht, toont een andere studie van de UGent.

'Door de snellere loonsverhogingen is er een tijdelijke verslechtering van de concurrentiekracht geweest', zei Geert Langenus van de Nationale Bank in *De Tijd*. 'Maar de verwachting is dat die in drie jaar is weggewerkt.' Rechtse politici zien in een verlies aan concurrentiekracht een argument om de automatische loonindexering in het vizier te nemen, maar klopt dat verhaal wel?

'In de maakindustrie bedragen de loonkosten maar tien procent van de vraagprijs voor producten', legt politiek econoom Hielke Van Doorslaer van Denktank Minerva uit. 'Dat is minder dan in Duitsland of Frankrijk, en vergelijkbaar met Nederland.'

Het aandeel van stijgende lonen in duurdere productiecosten is dus relatief beperkt, en ook de stijging van de uurloonkosten houdt gelijke tred met de buurlanden.'

Bovendien becijferde de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, die het verschil in uurlonen met de buurlanden moet berekenen, dit jaar dat de Belgische uurloonkostprijs in 2022 3,8 procent lager lag dan in de buurlanden, rekening houdend met bedrijfssubsidies en belastingvoordelen. 'Dat betekent ook dat een vermindering van de loonkosten, door bijvoorbeeld een indexsprong, weinig verschil maakt in de uiteindelijke prijszetting en voor de concurrentiekracht', besluit Van Doorslaer. ■

We vragen het aan.

Nathalie Diesbecq,
juridisch expert ACV

Wat als ik ziek word tijdens collectieve sluiting? En wat als ik in het buitenland ben?

'Word je ziek voor of tijdens je vakantie, dan mag je het verlof later nemen, zelfs als er een collectieve sluiting is. Je moet wel onmiddellijk je werkgever op de hoogte brengen en een medisch attest bezorgen. Op dat medisch attest moet staan dat je ziek bent en hoelang de ziekte vermoedelijk zal duren.'

'Je geeft ook je verblijfsadres door aan je werkgever, bijvoorbeeld als je ziek wordt tijdens de vakantie in het buitenland én je geeft aan dat je je vakantie op een later tijdstip wil opnemen. Je hebt op de dagen dat je vakantie had genomen, maar waarop je ziek werd of een ongeval kreeg en je dit bewijst met een medisch attest, uiteraard recht op gewaarborgd loon. Dat geldt ook voor arbeiders in de periode van collectieve sluiting. Ook zij hebben in dat specifieke geval recht op gewaarborgd loon.'

'Op de website van het ACV vind je een medisch getuigschrift voor de arbeidsongeschiktheid in meerdere talen dat je kunt laten invullen door de arts die jou verzorgt op vakantie. Wie dus op alles voorbereid wil zijn, kan het document best afdrucken en meenemen in de valies.' ■

~ hetacv.be/ziekte

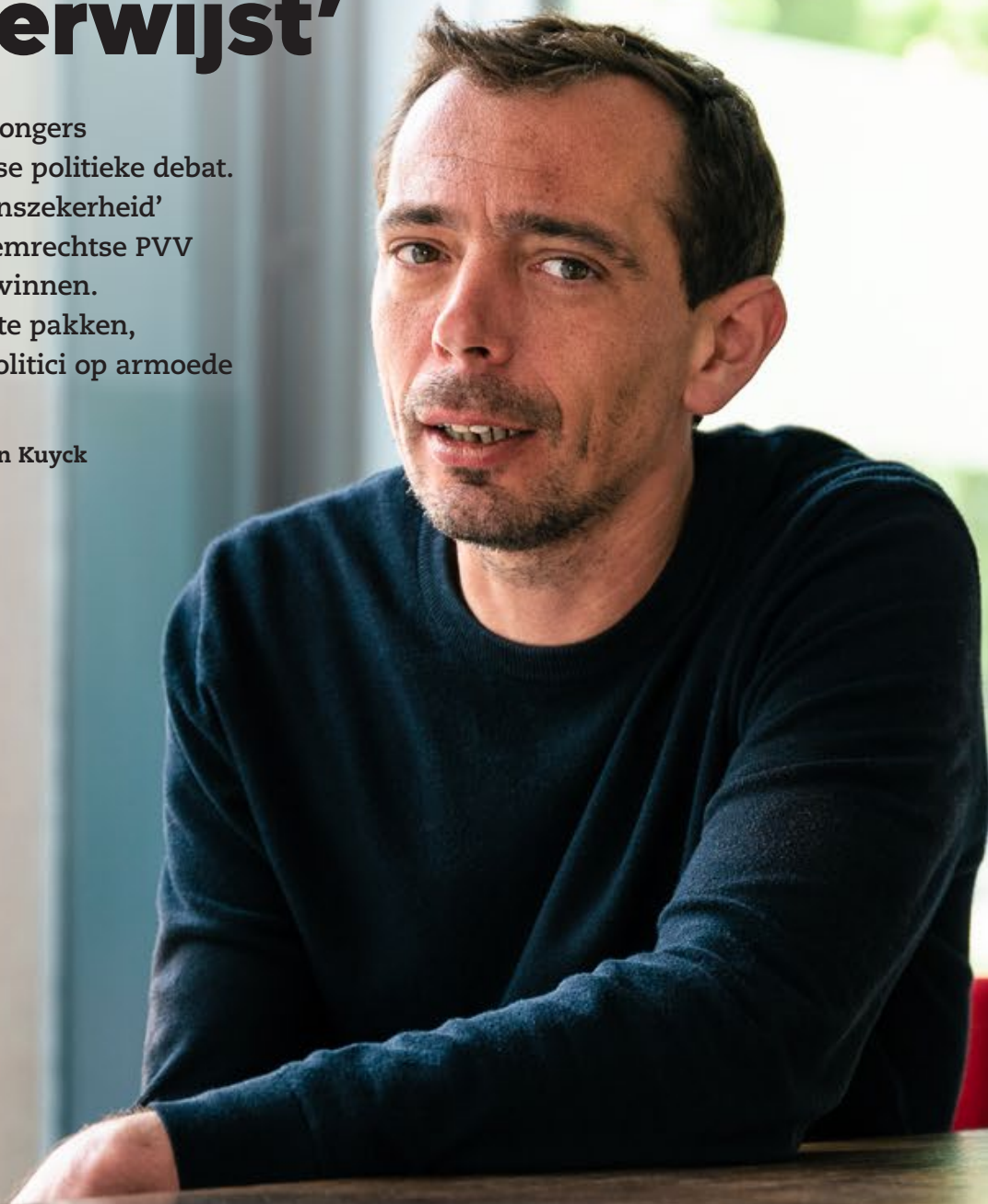
'Het verbaast me hoe vaak Bart De Wever nog naar Nederland als gidsland verwijst'

Al bijna twee jaar is de Belg Tim 'S Jongers een leidende stem in het Nederlandse politieke debat. In die tijd zag hij het thema 'bestaanszekerheid' een hoge vlucht nemen en de extreemrechtse PVV van Geert Wilders de verkiezingen winnen. 'Om bestaansonzekerheid echt aan te pakken, moet de kijk van rijke mensen en politici op armoede veranderen.'

→ Tekst **Simon Bellens** → Foto **Anneleen van Kuyck**

BIO

TIM 'S JONGERS (42) groeide op in armoede. Vandaag schrijft hij er druk besproken opinies over, onder meer in *De Morgen*. In 2022 werd hij directeur van de Wiardi Beckman Stichting, het wetenschappelijk bureau van de Nederlandse sociaaldemocraten PvdA. Zijn nieuwste boek, *Armoede uitgelegd aan mensen met geld*, verschijnt deze maand.

Met zijn eigen armoede-ervaringen schopt 'S Jongers Nederlandse en Belgische beleidsmakers een geweten. Terwijl zij mensen overladen met – vaak goedbedoelde – coaches en programma's over gezonde voeding, budgetteren, werk zoeken, of overheidsformulieren invullen, zet 'S Jongers in op de ervaring van mensen in armoede zelf. 'Het huidige armoedebeleid is ontzettend duur, zonder dat het vruchten afwerpt. Omdat politici en beleidsmakers armoede onvoldoende begrijpen.'

Wat begrijpen mensen met geld niet aan armoede?

'S JONGERS → 'Alles. Ze missen de diepte van armoede. De focus ligt op alle manieren waarop armoede tot uiting komt: een kind met een lege brooddoos, vervoersarmoede, schulden ... Maar daaronder ligt een diepere onzekerheid over huisvesting, gezondheid en een te laag inkomen. En dat wordt eigenlijk niet aangepakt.'

'Aan al die deelarmoes komt een sociaal werker te pas, alsof ze elk aan een lopende band een onderdeel staan te repareren. Onlangs zag ik een moeder die van baan moest veranderen en 100 euro per maand minder verdiende. Een paar keer ging haar kindje met een lege brooddoos naar school. Daarop kwam de jeugdbescherming erbij. Zij zagen een stresssituatie en vonden dat de moeder een coach nodig had. Vervolgens moest het gezin in observatie en naar de therapeut. In een mum van tijd hangen er vijftientig hulpverleners rond je, terwijl het probleem opgelost is met 100 euro. Dat is dom en duur beleid.'

Rechtse politici werpen dan tegen dat een te gulle sociale zekerheid mensen niet tot werken aanzet.

'S JONGERS → 'In Nederland staan 3,5 miljard euro problematische schulden uit. Volgens de meest conservatieve schattingen kost het beleid daarrond zeven miljard euro per jaar, maar wordt slechts 35 procent van die schulden geïnd. Als de controle dubbel zo duur is als het probleem, ben je gewoon dom bezig.'

'Vaak hebben rijke mensen meteen een moraliserend oordeel klaar. Dat mensen in armoede geen flatscreen mogen hebben en geen fastfood moeten eten, bijvoorbeeld. Als ik *arm was, zou ik het tien keer beter doen dan jij*, zeggen ze. Wel, daar geloof ik echt de ballen van.'

Toch heeft de politiek armoede en bestaansonzekerheid herontdekt, zegt u.

'S JONGERS → 'Tijdens de corona- en energiecrisis voelde ook de middenklasse het water stijgen. Daardoor nam de aandacht toe. Toch voelt dat wrang. Het aantal daklozen in Nederland is verdubbeld in tien jaar, maar we hadden nooit een zogenoemde *daklozencrisis*. Nu is er wel een *woningcrisis* omdat ook de middenklasse zich nauwelijks nog een woning kan veroorloven.'

U pleit ervoor om meer 'ervaringskennis' in te zetten in het beleid.

'S JONGERS → 'Mensen die zelf armoede gekend hebben, brengen een ander perspectief binnen. Hoogopgeleide en welvarende beleidsmakers denken misschien dat iemand die jaren bij kennissen op de zetel slaapt niet echt dakloos is. Maar als die persoon zelf vertelt wat dat met je doet, verandert het begrip van dakloosheid. Stel dat ik een VS-correspondent was, maar ik ben nog nooit in de VS geweest, dan zou je me toch ook niet ernstig nemen?'

'Onderzoek leert dat de rijkste 20 procent in Nederland in de bubbel leeft met het minste zicht op de rest van de samenleving. Toch bepalen zij het bewind. Dan krijg je een beleid dat mensen in een sociale woning met isolatieproblemen tochtstrippen geeft en Tesla-rijders subsidieert. Rijke mensen hebben de laatste jaren vooral goed voor zichzelf gezorgd.'

Desondanks werd de extreemrechtse PVV van Geert Wilders in november de grootste partij van Nederland.

'S JONGERS → 'Veel mensen hebben het gevoel dat ze de controle over hun leven verliezen. Al komt dat niet door armoede

alleen. Sociale media, racistische en populistische propaganda voeden die onzekerheid. Maar als je doorvraagt, gaat het toch vaak om ongelijkheid. Mensen zijn bang om van hun plek op de maatschappelijke ladder af te donderen.'

Hoe kijkt u naar de Belgische verkiezingen van 9 juni?

'S JONGERS → 'Ik zie in België dezelfde dynamiek als in Nederland. De VVD (de liberale partij van voormalig minister-president Mark Rutte, red.) hield tijdens de verkiezingen de deur op een kier voor de extreemrechtse PVV. Dat heeft hen groot gemaakt. Bart De Wever en de N-VA doen hetzelfde met Vlaams Belang.'

Is Nederland nog steeds het gidsland? Volgens internationale vergelijkingen beschermt België de koopkracht vandaag beter dan onze noorderburen.

'S JONGERS → 'Het verbaast me hoe vaak De Wever nog verwijst naar Nederland als gidsland. De verharding van sociale systemen staat in Nederland drie à vier jaar verder. Ik betaal maandelijks 180 euro aan een private zorgverzekering, dat krijg ik aan Belgen nooit uitgelegd. Veel van wat hier gebeurd is, zie ik later in België opduiken, zoals de vermarkting van de zorg en de sociale huisvesting. Nederland is druk bezig om dat beleid terug te draaien, terwijl politici in Vlaanderen het aan het implementeren zijn.'

Nochtans verplicht niets België om die kant op te gaan.

'S JONGERS → 'Bouw de systemen die werken inderdaad zeker niet af. Neem nu de automatische loonindexering in België. Heel wat landen benijden dat als een mooi en uniek systeem. In Nederland volgt altijd een gepolariseerde discussie als mensen iets extra willen.'

'We hebben een beleid nodig dat veel meer uitgaat van vertrouwen in burgers dan van controle. Ik denk soms dat we politici hebben die hun burgers willen verkiezen, terwijl het toch echt andersom is.' ■

SOCIAAL OVERLEG IN EEN IMPASSE

Alarm voor de chemiesector

ACV bouw - industrie & energie roept de Belgische sectorale werkgeversfederatie essenscia op om dringend constructief deel te nemen aan het sociaal overleg binnen het paritair comité voor de scheikundige nijverheid.

De chemiesector staat voor een hele reeks van uitdagingen om de Europese doelstellingen voor de groene en digitale transitie te realiseren. Dat duurzaamheid voor de werknemers van de sector een bekommernis is, bleek al op het afgelopen congres van ACVBIE.

‘Werknemers willen dan ook gehoord worden’, zegt Koen De Kinder, federaal secretaris en sectorverantwoordelijke. ‘Het economische mag niet primeren op het sociale. Laten we de sociale bloedbaden vermijden die we gekend hebben bij de sluiting van de steenkoolmijnen en de

© BELGA

afbouw van de staalnijverheid. Het is tijd dat de chemiesector opnieuw zijn modelrol opneemt en de transities

begeleidt in samenwerking met alle betrokken partijen.’ ■

Politici moeten kleur bekennen over huishoudhulpen, vindt het ACV

Met iksteunmijnhuishoudhulp.be wil ACV Voeding en Diensten een duidelijk statement maken in aanloop naar de verkiezingen. De campagne roept politici om op een engagementsverklaring te ondertekenen rond de arbeids- en loonomstandigheden van huishoudhulpen.

Dat de dienstenchequesector in een crisis verkeert, is al lang geen geheim meer. Het loon van huishoudhulpen is bij de laagste in België, terwijl het zwaar en belastend werk is. Dienstenchequebedrijven rekenen de klant nu extra kosten aan, maar daarvan gaat niets naar de huishoudhulpen. Intussen blijven grote spelers winsten uitkeren aan hun aandeelhouders.

Kris Vanautgaerden, nationaal secretaris ACV Voeding en Diensten: ‘In aanloop naar de politieke verkiezingen willen we de druk op politici verhogen om eindelijk het dienstenchequesysteem ten gronde te hervormen, met de nodige aandacht voor de werknemers. In een sector die voor 70 procent gesubsidieerd is met gemeenschapsmiddelen, moet de overheid erop toezien dat die subsidies bijdragen aan duurzame loons- en arbeidsom-

standigheden, niet aan winst voor grote bedrijven en aandeelhouders.’

Op de website iksteunmijnhuishoudhulp.be vind je ook een overzicht van standpunten van politieke partijen over de dienstenchequesector. En die lopen nogal uiteen, zo blijkt. CD&V, Groen, Vooruit en PVDA hebben aandacht voor betere werkomstandigheden van huishoudhulpen. Open Vld denkt eerder aan de klant. N-VA wil vooral de prijs laag houden en Vlaams Belang rept met geen woord over huishoudhulpen.

Het ACV vraagt dat politici zich onder meer engageren om lonen te verhogen, te investeren in welzijn en preventie en een verbetering van de arbeidsomstandigheden. Het ACV wil subsidies ook koppelen aan naleving van kwaliteitscriteria. Op iksteunmijnhuishoudhulp.be lees je welke politici de verklaring ondertekenen. Je kunt er zelf ook de petitie ondertekenen. ■

~ iksteunmijnhuishoudhulp.be

Voordeel voor bouwvakarbeiders met lening

Het Fonds voor bestaanszekerheid Constructiv verleent een financieel voordeel aan bouwvakarbeiders met een hypothecaire, energie- of groene lening. Om daar gebruik van te maken kun je een dossier indienen via het ACV.

Volgens ACVBIE-voorzitter Patrick Vandenberghe is de promotievergoeding nog te weinig bekend. ‘Dankzij de inzet van ACVBIE tijdens de laatste sectoronderhandelingen werd het bedrag opgetrokken van 383 naar 500 euro. Bovendien is het nu ook mogelijk om dit voordeel aan te vragen voor verbouwingen of het installeren van zonnepanelen.’ ■

Actrice en cabaretière

Jacky Lafon

gevat
in 5
woorden

Zat

'25 jaar lang speelde ik het personage van Rita, beter gekend als Zatte Rita, met hart en ziel. Aanvankelijk riep dat personage ontzettend veel weerstand bij me op. Alles, maar dat niet, dacht ik. Als kind was ik immers al te vaak getuige van de verwoestende alcoholverslaving van mijn vader. Ons hele gezin ging daaronder gebukt. Maar stap voor stap maakte ik me die rol eigen. Op een dag heb ik – goed verscholen achter de toog – het gedrag van dronken cafégängers van het eerste uur geobserveerd. Tot er iets in mijn hoofd klikte en ik Zatte Rita helemaal kon omarmen.'

Heilig

'Rita's spelen blijktbaar een grote rol in mijn leven. Ik geloof heel sterk in de Heilige Rita, de beschermengel van hopeloze gevallen. Een kantelpunt in mijn geloof kwam er toen ik 28 was. Ik kreeg toen de ziekte van Guillain-Barré, die tot verlamming kan leiden. Mijn leven hing aan een zijden draadje en ik had zelfs al de ziekenzalving gekregen. Als bij wonder kwam ik de ziekte te boven. Kort nadien bezocht ik voor de eerste maal Lourdes. In totaal ben ik daar 45 keer op bedevaart geweest, zelfs tien keer blootvoets.'

Volks

'De koningin van het variété, zo noemden ze me wel eens. Die volkse combinatie van humor, zingen en dansen in revue-theaters vind ik nog steeds geweldig. Van Gaston en Leo en mijn theatermoeder Yvonne Verbeeck heb ik alles mogen leren. Dat mensen me volks noemen, vind ik een groot compliment.'

LGBT+

'Met de LGBT+-gemeenschap heb ik altijd een speciale band gehad. Mijn broer is gay. En ik kende heel wat jonge mannen die queer waren. Die kwamen dan bij mij hun verhaal doen, vaak schrijnende verhalen over afwijzing door hun familie. Ik ben zelfs een aantal keer met ouders van die jongens gaan praten. Wat ik zo leuk vind aan gays? Het zijn de eigenlijk perfecte mannen: verzorgd, bezorgd, aangenaam. Helemaal mijn type. Alleen jammer dat ze op mannen vallen!' (lacht)

Liefde

'Liefde is alles voor mij. En ik kijk terug op een rijk en boeiend leven. Een geluksvogel ben ik. Ik ben een onverbeterlijke optimist en sta elke dag op als een gelukkige vrouw. Maar ik heb mijn deel al gehad in het leven, zoals ze zeggen. Ook in de liefde: bedrog, jaloezie en verdriet zijn me niet bespaard bleven. Onlangs deed ik nog mee aan *Hotel Romantiek* (tv-programma op VRT1, red.), op uitnodiging. Een nieuwe man in mijn leven? Ik blijf ervoor openstaan, al leef ik graag mijn leven op mijn eigen ritme. Onafhankelijk en vrij om te staan waar ik wil.'

WIN Visie mag 10 duotickets wegschenken voor de zomershow 'Jonger dan je denkt' met Jacky Lafon in de hoofdrol, van 26 juli tot 22 september in Het Witte Paard in Blankenberge. De wedstrijdvraag luidt: *hoe heet het personage dat Jacky 25 jaar lang in Familie speelde?* Stuur je antwoord samen met je naam en adres voor 6 juni naar lezers@visieredactie.be of naar Visie, PB20, 1031 Brussel

→ Tekst **Lies Van der Auwera** → Foto **Het Witte Paard**

ANTWERPEN

